

دانلود نمونه سوالات فقه استدلالی 1 سطح 2

سال 92 و 94 و 95

برای دانلود نمونه سوالات و جزوات حوزه های علمیه به
ادرس زیر مراجعه کنید.

<http://bankejozavatehoze.kowsarblog.ir/>

۷- درباره روایت «کل شیء براه ماء المعطر فقد طهر» به سوالات زیر پاسخ دهید.
(الف) دلالت این روایت را در مورد «عصو و تعدد» بیان نمایید.

(ب) با وجود ضعف سند، طریق چه مبنایی می توان به این روایت عمل کرد؟

۸- «فَاعْظَمُوا وُجُوْكُمْ وَأَيْدِيَكُمْ إِلَى الْمَرَافِقِ وَامْسَحُوا بِرُءُوسِكُمْ وَأَرْجُلَكُمْ إِلَى الْكَعْبَيْنِ» (بانه) با توجه به قرائات مختلف «ارجلكم»، استدلال امامیه به این آیه کریمه در مورد وجوب مسح پا (و نه شستن) را بیان کنید.

۹- ضمن بیان دلالت هر یک از دو روایت «سالت ابا جعفر 7 عن التيمم فضرِب بيده على الارض» و «فوضِع ابوجعفر 7 كفيه على الارض»؛ نظر مصنف را در مورد وجه جمع آن دو بنویسید.

۱۰- اگر کسی در اثنای وضو ببیند دستش رنگی است؛ در دو صورت زیر وظیفه اش را معلوم کنید.
(الف) بداند در حین شستن دست رنگی بوده ولی شک دارد در مانع بودن این رنگ.

(ب) بداند این رنگ مانع است ولی شک دارد در اینکه آیا در حین شستن دست بوده یا بعداً ایجاد شده.

۱۱- بانوان جهت اداى نمازهای یومیة در زمان «استحاضه متوسطه» و «استحاضه کثیره»، چه وظیفه‌ای برای تحصیل طهارت از حدث دارند؟

۱۲- دلیل این که «استحاله» از مطهرات شمرده می شود چیست؟ چرا استحباب نجاست نمی شود؟

۱۳- شرایط خاصه وجوب زکات در تقدین چیست؟

۱۴- مستحقین زکات را نام ببرید.

۱۵- شرایط وجوب خمس در مال مختلط با حرام را بنویسید.

«سامانه پیام کوتاه ۰۲۱۴۲۱۳۰۰۰ اداره سنجش معاونت آموزش آماده دریافت پیشنهادات و انتقادات پیرامون سوالات امتحانی می باشد.»
«در صورت ارسال پیام کوتاه، ذکر کد امتحان و شماره سؤال به صورت دقیق جهت امکان بررسی و جوابگویی ضروری می باشد.»

سوره بقره آیه ۱۷۷

۸- حکم قرأت سور عزائم (غیر از آیات سجده) توسط حائض را با توجه به دو روایت زیر مستدلاً توضیح دهید.
(الف) «الحائض والجنب هل یقرآن من القرآن شيئاً؟ قال: نعم؛ ما شأنا إلا السجدة»
(ب) «الحائض تقرأ القرآن والنساء والجنب أيضاً» ص ۶۹ - ۲ نمره

جواب: روایت اول که از قرأت سجده توسط حائض و جنب نهی کرده است یا منحصر به آیه سجده از سور مزالم است که در این صورت به حکم خود همین روایت، سایر آیات سور عزائم جایز خواهد بود و یا اجمال دارد و از نظر مفهومی دائر بین اقل و اکثر است که در این صورت نیز نسبت به قدر متیقن که آیات سجده است حکم به حرمت می‌شود و نسبت به سایر آیات، روایت اول مجمل است لذا به اطلاق سایر روایات برای جواز قرأت نسبت به سایر آیات مراجعه می‌شود.
۹- ضمن ذکر اوصاف غالبی معتبر در خون حیض، موردی را که خونی محکوم به حیضیت باشد، ولی اوصاف حیض را نداشته باشد و موردی را که خون واجد صفت باشد ولی محکوم به حیض نباشد ذکر نمایید. ص ۷۱ - ۲ نمره
جواب: اوصاف خون حیض: ۱. قرمز متمایل به سیاه ۲. گرمی خون ۳. تازه بودن خون ۴. با فشار بیرون آمدن (هر مورد ۲/۵ نمره)
مورد اول: خون فاقد صفات حیض در ایام عادت یا یک یا دو روز قبل از آن عارض شود که با وجود فقدان صفات حکم به حیض می‌شود. (۰/۵ نمره)
مورد دوم: خونی واجد صفات حیض باشد ولی شرایط انصاف به حیضیت را ندارد؛ مانند آن که کمتر از ۳ روز طول بکشد (یا ۳ روز مستمر نباشد، یا ازاد بر ۱۰ روز باشد - یکی از این‌ها ذکر شود کافی است) (۰/۵ نمره)

۱۰- حکم جواز غسل میت توسط غیر مائل (اعم از زوج و زوجه) را با توجه به روایت زیر توضیح دهید. ص ۸۱ - ۲ نمره
«الحلی عن ابی عبدالله علیه السلام: سألته عن المرأة تموت فی السفر و لیس معها ذو محرم و لا نساء. قال: تدفن کما هی بشایها. و عن الرجل یموت و لیس معه الا النساء لیس معین رجال. قال: یدفن کما هو بشایها».

جواب: از این که در روایت حکم به وجوب دفن با همان حالت بدون غسل در فرض فقدان مائل کرده است می‌فهمیم وجود مائل شرط است. لکن فرض شده است که اگر محرمی وجود نداشته باشد و محرمی نیز نباشد باید به همان نحو دفن نمود. گویا سائل فرض کرده است اگر محرم باشد ولو مائل نباشد، غسل واجب است و امام علی علیه السلام این فهم و ارتکاز سائل را تقریر و تأیید نموده‌اند و آن را نفی نکرده‌اند پس می‌فهمیم اگر زوج یا زوجه حاضر باشند غسل توسط آن‌ها جایز است. (نسبت به زوج و زوجه ۱ نمره و نسبت به اصل اشتراط مائل ۱ نمره)

۱۱- روایت «لا یفسد الماء إلا ما کانت له نفس نباتة» را ترجمه کنید و توضیح دهید از روایت چه حکمی درباره نجاست یا طهارت می‌استفاده می‌شود؟ ص ۹۷ - ۲ نمره

جواب: ترجمه روایت: آب پاک نجس نمی‌شود مگر آن‌چه (حیوانی که) دارای خون چهنده باشد. (۰/۵ نمره)
روایت به حسب اطلاقی شامل می‌شود و لذا اگر حیوانی دارای خون چهنده باشد، همه اجزاء بدن او از جمله منی او آب را نجس می‌کند، پس معلوم می‌شود منی او نجس است و اگر خون چهنده نداشته باشد چون منی او آب را نجس نمی‌کند پس معلوم می‌شود منی پاک است. (۱/۵ نمره)
۱۲- ضمن تبیین مقصود از «هاشمی» در بحث زکات، دو طریق برای اثبات «هاشمی بودن» و حکم پرداخت زکات به آن‌ها را بنویسید. ص ۲۱۶ و ۲۱۷ - ۲ نمره

جواب: مراد از «هاشمی» کسی است که به واسطه پدر متسبب به هاشم (از اجناد پیامبر صلی الله علیه و آله) باشد. (۰/۵ نمره)
دو طریق برای اثبات «هاشمی بودن» عبارتند از: ۱. سینه ۲. اطمینان یا علم (۱ نمره)

۱۳- مصنف برای اثبات عدم وجوب خمس معدن در صورت شک در بلوغ آن به حد نصاب، به استصحاب عدم تعنی و استصحاب عدم ازلی تمسک نموده است. مورد هر یک از دو استصحاب را معین نمایید؟ نحوه تطبیق استصحاب عدم ازلی بر مورد را توضیح دهید. ص ۳۳۹ - ۲ نمره

جواب: اگر اخراج معدن به نحو تدریجی باشد به استصحاب عدم تعنی (۰/۵ نمره) و اگر بنحو تدریجی نباشد (دفعی باشد) با استصحاب عدم ازلی تمسک شده است. (۰/۵ نمره)
نحوه تطبیق استصحاب عدم ازلی: قبل از آن که معدنی استخراج شود، نصاب (یعنی بلوغ به مقدار معین شرعی که صفت معدن استخراج شده است) نیز نبوده (از باب سالیبه به انتفای موضوع). پس از استخراج معدن شک می‌کنیم آیا صفت نصاب یعنی مقدار معین را دارد و این وصف ایجاد شده است یا نه؟ استصحاب عدم ازلی می‌گوید قبلاً که معدن استخراج شده‌ای نبود، این صفت نبود الا آن که معدن استخراج شده وجود دارد نیز این صفت نیست. پس با انتفای نصاب استصحاب، خمس واجب نخواهد بود. (۱ نمره)

۱۴- با آنکه مصنف قائل به وجوب خمس مطلق فواید است، خمس مهر و عوض خلع را واجب نمی‌داند. دلیل آن را ذکر نمایید. ص ۳۳۴ - ۱/۵ نمره

جواب: زیرا موضوع خمس، فایده است که در این دو صورت محقق نشده است. اما مهر: در قبال این قرارداد داده شده که زمام امر زن و حق تمتع به مرد واگذار شده است لذا بر مهر فایده صلح نمی‌کند. (۰/۷۵ نمره) اما عوض خلع نیز در قبال از دست دادن زوجیت و حقوق ناشی از آن است و لذا بر آن نیز فایده صلح نمی‌کند. (۰/۷۵ نمره)

۱۵- حکم خمس مال صبی و مجنون را با استفاده از حدیث رفع قلم توضیح دهید. آیا می‌توان ولی طفل را مکلف به اخراج خمس مال خود یا خیر؟ ص ۳۳۴ و ۳۳۵ - ۱/۵ نمره

جواب: حدیث رفع قلم اختصاص به احکام تکلیفی ندارد و شامل حکم وضعی نیز می‌شود و از آنجا که تعلق خمس بر مال حکمی وضعی است، بر اساس حدیث فوج حکم وضعی در مورد صبی و مجنون منتفی است و اساساً بر مال او خمس تعلق نمی‌گیرد. (۰/۷۵ نمره)
توب اداء توسط ولی فرع تعلق خمس است و چون بر مال صبی خمس تعلق نمی‌گیرد، معنا ندارد کسی مکلف به پرداخت باشد. لذا بر ولی نیز اداء خمس واجب است. (برائت نیز همین نتیجه را می‌دهد.) (۰/۷۵ نمره)

۷- صحیحہ «اذا انقضت ذرة البول فحسب الماء» دلالت بر تکویر در ریختن آب جهت تمطیر دارد یا خیر؟ با ذکر دلیل بنویسید. ص ۴۹ - ۲ نمره

جواب: با یک مرتبه آب ریختن بر محل بول تمطیر حاصل می‌شود (نمره ۰/۵) زیرا کلمه «حسب» که در روایت آمده منطبق می‌باشد و شامل یک مرتبه هم می‌شود (نمره ۱/۵)

۸- دو فرع مذکور در عبارت «اذا شك في صدوره (غسل الجنابة) بعد الصلاة حکم بحتها و لزوم فعله لما يأتي» را با ذکر دلیل حکم آن دو توضیح دهید. ص ۶۵ و ۸ و ص ۶۷ - ۲ نمره

جواب: فرع اول: کسی که بعد از نماز در انجام غسل جنابتی که به عهده او بوده است شک می‌کند، نمازی که خوانده است محکوم به صحت می‌باشد (نمره ۰/۵) دلیل فرع اول: قاعده فراغ (نمره)

فرع دوم: این شخص باید برای انجام تکالیف بعدی که نیاز به طهارت دارد غسل جنابت را انجام دهد. (نمره ۰/۵) دلیل فرع دوم: استحباب علم تحقق غسل جنابت (نمره ۰/۵)

۹- چگونه صحیحہ «اقل ما يكون الحيض ثلاثة ايام و اكثره ما يكون عشرة ايام» بر «استمرار» خون حیض در سه روز اول دلالت می‌کند؟ ص ۷۱ - ۲ نمره

جواب: زیرا در روایت آمده که کم‌ترین مقدار برای خون حیض سه روز است و ظاهر حدیث هم این است که خون واحد کمتر از سه روز نباشد. بنابر این در صورتی که خون قطع شود و بعد دوباره جریان پیدا کند عنوان خون واحد بر آن صدق نمی‌کند زیرا در عرف وحدت مساوی با اتصال است. بنابر این لازم است خون حیض در سه روز اول استمرار داشته باشد.

۱۰- با توجه به روایت «سالت ابا جعفر علیه السلام عن التيمم فغرب بيده على الأرض...» به موارد زیر در باب «تيمم» پاسخ دهید. ص ۸۸ و ۸۹ - ۲ نمره

الف) چرا زدن دست باید با کف دست صورت بگیرد؟

جواب: زیرا زدن کف دست فرد راجع ضرب الید می‌باشد و اگر مقصود اخبار اعم از فرد راجع بود می‌بایست تذکر می‌داد.

ب) چرا نمی‌توان برای کفایت زدن با روی دست به اطلاق روایت تمسک نمود؟

جواب: زیرا روایت در صدد حکایت از یک واقعہ خارجی است که اتفاق افتاده است و در این موارد اطلاقی برای لفظ روایت منقذ نمی‌شود تا بتوان بیان تمسک نمود.

۱۱- دلیل حکم به طهارت و عدم وجوب استعمال در عبارت «و الخارج بالحک مع الشک فی دمیته طاهر و لا یجب الاستعمال و ان اسکن بمسهولة» را بیان کنید. ص ۹۹ و ۱۰۰ - ۲ نمره

جواب: حکم به طهارت چیزی که با خارش از بدن انسان خارج می‌شود و شک در خون بودن آن وجود دارد به دلیل اصل طهارت است. (نمره ۱)

عدم وجوب استعمال به دلیل این است که این مورد از شبهات موضوعیه است و در شبهات موضوعیه فقها اتفاق نظر دارند که تفحص لازم نیست. (نمره ۱)

۱۲- در فرض «تحقق المشی و الشکی فی کون الممشی علیه ارضاً او لا» قاعده طهارت جاری می‌شود یا خیر؟ با ذکر دلیل بنویسید. ص ۱۱۱ - ۱/۵ نمره

جواب: قاعده طهارت جاری نمی‌شود (نمره ۰/۵) زیرا نجاست قبلی استحباب می‌شود و این استحباب مقدم بر قاعده طهارت است. (نمره ۱)

۱۳- با توجه به موثقی «رجل مالک عنه غائب لا یقدر علی اخذہ. قال: فلا زکاة علیه حتی یخرج» حکم زکات هر یک از مال موجود و مسروق را بنویسید. ص ۲۰۵ - ۱/۵ نمره

جواب: زکات مال موجود و مسروق تا زمانی که آن را بدست نیاورده واجب نیست. (هر کدام ۰/۷۵) نمره

۱۴- اگر مالک، زکات را از اموال خود جدا کرده و در مال مخصوصی معین کند، آیا تلف بدون تفریط آن موجب ضمان است؟ چرا؟ ص ۲۰ - ۲ نمره

جواب: خیر: (نمره ۰/۵) زیرا بعد از جدا نمودن، مال تعیین شده به عنوان حق مستحقین معین می‌شود (نمره ۰/۵) و به صورت امانی در دست مالک باقی می‌ماند (نمره ۰/۵) نمره

ید امانی بدون تفریط ضمان نیست. (نمره ۰/۵)

۱۵- در صورتی که آیه «غنیمت» مختص به غنائم جنگ باشد، مستند کیفیت تقسیم خمس در غیر غنائم چیست؟ ص ۲۳۵ - ۲ نمره

جواب: چون ادله‌ای که بر وجوب خمس در غیر مورد غنیمت دلالت می‌کنند موارد مصرف را بیان ننموده‌اند می‌فهمیم که لازمست خمس در غیر غنائم را همانند کیه تقسیمی که در آیه غنیمت بیان شده است تقسیم نمود زیرا اگر مقصود امام غیر از کیفیت تقسیم مذکور در آیه می‌بود حتماً باید به آن اشاره می‌کرد.

۵
۴
۳
۲
۱

۸- دلیل «عبادت بودن وضو» را توضیح دهید. ص ۵۷ - ۱ نمره
جواب: ارتکاز نختی همه مشرعه این است که وضو عبادت است و از آن جا که به وجود آمدن این ارتکاز هیت و بهبوده نیست - چرا که هر مایه از مایه صادر شده است - علت این ارتکاز هم این است که این ارتکاز دست به دست از معصوم (ع) به ما رسیده است.

۹- دلیل ضعف اجماع در عبارت «و اما کون الصلاة علی الميت بعد التمسيل و التکفين فلم ينقل فيه خلاف ... و الاجماع ضعيف لاحتمال مدرکيته» را تبیین کنید و مقتضای اصل عملی در مسأله را توضیح دهید. ص ۸۴ - ۲ نمره
جواب: به این معناست که مجتهدین با نظر به روایتی که در این مسأله وجود دارد، اجماع کرده‌اند. لذا برای ما مدرک این اجماع مشخص است و این اجماع جهت نیست و باید به همان ملوک نگاه کرد که حجیت دارد یا خیر.
مقتضای اصالة البرائة عدم اشتراط تقديم غسل و تکفين بر نماز است. یعنی شک می‌کنیم که آیا لازم است که تکفین و غسل بر نماز مقدم شود یا خیر؟ اصل عدم اشتراط تقديم آن‌هاست.

۱۰- آیا بوسیله اخباری که دلالت بر حرمت عصیر به غلیان می‌کند، می‌توان بر حرمت عصیر زبیبی استدلال کرد؟ چرا؟ ص ۱۰۲ - ۱ نمره
جواب:

خیر (۲۵- نمره) چون عنوان عصیر بر عصیر زبیبی صلق نمی‌کند چرا که عصیر به عصاره چیزی گفته می‌شود ولی کشمش به دلیل این که خشک است قابل عصاره‌گیری نیست و به عنوان عصیر بر آن باب مسامحه و مجاز است. (۲۵- نمره)

۱۱- علت «عدم حکم به طهارت» و «عدم جریان قاعده طهارت» در مسأله «إذا تحققت المشی و شک فی کون الممشی علیه ارضاً و لا لم یحکم بالطهارة» را توضیح دهید. ص ۱۱۱ - ۲ نمره

جواب: چون شرط طهارت در این صورت مشی بر زمین یا مسح به زمین است و وقتی این شرط احراز نشود حکم به طهارت نمی‌شود. (۱ نمره) همچنین بر این تک قاعده طهارت هم جاری نمی‌شود زیرا نجاست قبلی استصحاب می‌شود و این استصحاب مقدم بر قاعده طهارت است. (۱ نمره)

۱۲- حکم مذکور در عبارت «إذا خرج الدم من الذیبة بالمقدار المتعارف حکم علی المتخلف بالطهارة» را با دلیل آن توضیح دهید. (۳ دلیل) ص ۱۱۸ - ۲ نمره

جواب: هنگامی که خون به مقدار متعارف از ذیبه خارج شده آن خونی که در آن باقی می‌ماند پاک است. دلیل آن هم این است که سیره مشرعه بر این امر قائم شده است زیرا آن‌ها با وجود اینکه خیلی از ذیبه‌ها استفاده می‌کردند اما از خونی که در ذیبه باقی می‌ماند اجتناب نمی‌کردند (۱ نمره) و همچنین اگر به نجاست خونی که در ذیبه باقی می‌ماند قائل شویم باید بگوییم خوردن گوشت آن جایز نیست زیرا بعضی از لخته‌ها را عادتاً نمی‌توان از آن جدا کرد (۱ نمره)

۱۳- مراد از «قصور در مقتضی» در عبارت «أما اعتبار العقل فی وجوب الزکاة ... یکنفی لاثباته القصور فی مقتضی» را تبیین کنید و بنویسید آیا می‌شود اخراج زکات از مجنون را متوجه ولی او دانست؟ چرا؟ ص ۲۰۴ - ۲ نمره

جواب: الف. مقتضی وجوب قاصر است زیرا ادله وجوب زکات اثبات‌کننده یک حکم تکلیفی هستند که احتمال شمول برای مجنون را ندارند. (۱ نمره)
ب. خیر (۲۵- نمره). زیرا شک می‌کنیم که اخراج زکات مجنون بر ولی واجب است یا خیر؟ اصالة البرائة این وجوب را نفی می‌کند. (۲۵- نمره)

۱۴- زکات واجب هر کدام از موارد ذیل را بیان فرمائید. ص ۲۰۶ تا ۲۱۱ - ۱ نمره

الف) ۵۰ گاو: جواب: مسنة (یا گاوی که وارد سال سوم شده است).
ب) ۲۶ شتر: جواب: بنت مخاض (شتری که یک سال آن تمام شده و وارد سال دوم شده است).

ج) ۲۰ دینار طلای مسکوک: جواب: چهار دهم آن (¼).

د) ۳۰۰ صاع گندم از زمینی که توسط دلو آبیاری شده است: جواب: یک بیستم آن (1/20).

۱۵- با توجه به عبارت «یلزم فی المستحق للزکاة ... ان لا یکون هاشمياً اذا کانت الزکاة من غیره ... و لا ینبئ الانتساب إلی هاشم بمجرد الدعوی ... و خالف فیہ الشیخ کاشف الغطاء قیاساً علی دعوی الفقر حیث یقبل» نظر مرحوم کاشف الغطاء را تبیین نموده و یک اشکال مصنف بر آن را بنویسید. ص ۲۱۵ و ۲۱۶ و ۲۱۸ - ۲ نمره

جواب: مرحوم کاشف الغطاء با کافی نبودن ادعای سیادت در اثبات سیادت مخالفت کرده و فرموده‌اند همان طور که فقر به صرف ادعای آن از سوی فقیر اثبات می‌شود سیادت هم به صرف ادعا اثبات می‌شود. (۱ نمره)

ردیف: قیاس ایشان مع الفارق است زیرا فقر عادتاً حالت اولیه هر انسانی است لذا می‌توان آن را استصحاب کرد به خلاف انتساب به هاشم که از سابق مشکوک است همچنین اگر مقصود ایشان این باشد که هر انسانی نسبت به خود اعراف از دیگران است پس همان طور که در فقر ادعایش قبول می‌شود در انتساب به هاشم د مقبول است. در جواشان می‌گوییم به نسبت به فقر حرف شما درست است ولی در مورد انتساب به هاشم حرف شما مقبول نیست. (۱ نمره) (یکی از ادله کافی است.)

۱۶- دو دلیل برای احتمال اختصاص خمس به فوادی که از طریق اکتساب به دست می‌آیند را بیان کنید. ص ۲۳۳ - ۲ نمره

جواب: ۱. ادعای اجماع بر اختصاص فائده به فوادی که از طریق اکتساب به دست می‌آیند. ۲. اینکه مسئله مورد ابتلاء مردم بوده است و اگر در مطلق فائده خمس واجب می‌بود، مشهور می‌شد درجالی که مشهور نشده است. ۳. امثال موقوفه سماعه که خمس را در مطلق فائده (کم یا زیاد) لازم دانسته است به خاطر اعراض مشبه از حجیت ساقط می‌باشند.

امتحانات متمرکز عمومی (سطح ۲)

پرسشنامه اول ۱۵-۱۲
۹۶ شماره ۵ سال
۹۶ نشانه ۳ سال
۹۶ پانصد و هشتاد و یک

ردیف		شماره پرسشنامه	تاریخ	تعداد سوالات	نوع سوالات
۱	۱۵	۹۶	۱۳۹۴/۱۰/۱۵	۱	فقه استدلالی
۲	۱۵	۹۶	۱۳۹۴/۱۰/۱۵	۱	فقه استدلالی

کتاب	۲۹۲۱/۱۲
موضوع	۱۳۹۴/۱۰/۱۵
نوع	فقه استدلالی ۱
کتاب	فروس شهیدیه فی الفقه الاستدلالی
جلد اول: ۱۱۸-۱۲۱ (ص ۱۱۸-۱۲۱) کلمات (ص ۱۲۱-۱۲۰)	
جلد دوم: ۱۲۲-۱۲۳ (ص ۱۲۲-۱۲۳)	

نام و نام خانوادگی: شماره پرسشنامه: شماره برگه:

۱- آیه شریفه «إِذَا قُمْتُمْ إِلَى الصَّلَاةِ فَاغْسِلُوا وُجُوهَكُمْ وَأَيْدِيَكُمْ إِلَى الْمَرَافِقِ وَامْسَحُوا بِرُءُوسِكُمْ وَأَرْجُلَكُمْ إِلَى الْكَعْبَيْنِ» (بانه ۳) بر کدامیک از شرائط «وضو» دلالت می کند؟ ص ۵۶ تا ۵۸

- الف. مباشرت
- ب. موالات
- ج. ترتیب
- د. نیت

۲- با استناد به موقفه سکوتی «أن علیاً علیه السلام سئل عن قدر طبخت و اذا فی القدر فارة. قال: یهرق مرقها و یغسل اللحم و یؤکل» بر کدامیک از احکام آب مضاف استدلال می شود؟ ص ۴۲.

- الف. عدم مطهرت من الخبث
- ب. عدم مطهرت من الحدث
- ج. تنجسه بمجرد الملاقاة
- د. طهارت فی نفسه

۳- کدام گزینه در مورد دلالت روایت: «سألت عن ابا عبدالله علیه السلام عن الجنابة أصلى عليها على غير وضوء؟ فقال نعم، انما هي تكبير و تسيح و» بر عدم لزوم «طهارت خبثیه» صحیح است؟ ص ۸۵

- الف. تذل بالانصراف
- ب. تذل بالصراحة
- ج. تذل بالتأیذ
- د. تذل بالتلمیل

۴- آیا روایت «سئل عن الكوز و الإباء يكون قدرًا، كيف يغسل؟ و كم مرة يغسل؟ قال: يغسل ثلاث مرّات یصبّ فیہ الماء» بر لزوم «ثلاث غسلات» برای تطهیر ظرف متنجس به ولوغ سگ دلالت دارد؟ چرا؟ ص ۱۰۸ و ۱۰۹

- الف. لا، للاختصاص
- ب. نعم، لإطلاقها
- ج. نعم، للانصراف
- د. لا، للإجمال

۵- در آیه شریفه «إِذَا قُمْتُمْ إِلَى الصَّلَاةِ فَاغْسِلُوا وُجُوهَكُمْ وَأَيْدِيَكُمْ إِلَى الْمَرَافِقِ وَامْسَحُوا بِرُءُوسِكُمْ وَأَرْجُلَكُمْ إِلَى الْكَعْبَيْنِ» (بانه ۳) کدام گزینه در مورد «إلى المرافق» صحیح است؟ ص ۵۳

- الف. كون الجار متعلقاً بمحذوف
- ب. كون الجار قیداً لـ «أيديكم»
- ج. كان الجار متعلقاً بـ «فاغسلوا»
- د. كون الجار تحديداً لنهاية النسل

۶- از صحیححه علی بن یقظین «كل ما لم يكن ركازاً فليس عليك فيه شيء» (زكاة) قلت و ما الركاز؟ قال: الصامت المنقوش» چه فرع فقهی در باب زکات طلا و نقره استفاده می شود؟ ص ۲۱۰

- الف. تعلق الزكاة إن ضرب بسكة المعاملة
- ب. عدم تعلق الزكاة إن ضرب بسكة المعاملة
- ج. تعلق الزكاة و إن لم يضرب بسكة المعاملة
- د. عدم تعلق الزكاة و إن ضرب بسكة المعاملة

۸- فرع «و لا يعتبر عدم النكس في غسل الجنابة لموثقة سماعة (يُصَبُّ عَلَى رَأْسِهِ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ مَلَأَ كَفَيْهِ ثُمَّ يَشْرِبُ بِكَفٍّ مِنْ مَاءٍ عَلَى صَدْرِهِ وَ كَفًّا بَيْنَ كَتِفَيْهِ)» را توضیح داده و چگونگی استدلال به روایت را بیان کنید. ص ۶۵ و ۶۶ - ۱/۵ نمره

جواب: در غسل جنابت واجب نیست اعضا را از بالا به پایین شست و غسل را از بالا شروع نمود. (۱/۵ - نمره) زیرا در روایت ریختن آب بر سینه (النسب علی الصدر) به صورت مطلق آمده است و این بر موردهایی که ریختن آب از بالاترین نقطه سینه نباشد نیز صادق است. (۱ نمره)

۹- دلیل ذکر قیود معین شده در عبارت «الحيض دم يخرج من المرأة في كل شهر غالباً و هو أسود أو أحمر حارٌ عيبط يخرج بدفق و حرقة في الغالب» را نوشته و مراد از «أسود» را بیان کنید. ص ۷۰ و ۷۱ - ۱/۵ نمره

جواب: غالباً: برای خارج نمودن برخی حالات مانند مضطربة. (چون چنین شخصی هر ماه خون حیض نمی‌بیند).
فی الغالب: زیرا برخی از خون‌ها با این که فاقد برخی صفات هستند، در حکم خون حیض می‌باشند، مانند خون زرد رنگی که در ایام عادت دیده می‌شود. آسود: خونی که سرخی آن بسیار شدید است.

۱۰- با توجه به حدیث شریف «سأله عن المرأة تموت في السفر و ليس معها ذو محرم و لا نساء. قال: تدفن كما هي في ثيابها و عن الرجل يموت و ليس معه إلا النساء ليس معهن رجال قال: يدفن كما هو بثيابه» به موارد زیر پاسخ دهید. ص ۸۱ - ۳ نمره

الف) چرا غسل دادن دختر توسط پدرش جایز است؟ توضیح دهید.

جواب: زیرا در ارتکاز ذمته سائل، غسل دادن شخص توسط محارم جایز بوده لذا فرض سؤال را جایز قرار داده که شخص محرمی به همراه ندارد و حضرت نیز با ارتکاز او مخالفت نمودند بنا بر این از تقریر حضرت جواز مسئله فهمیده می‌شود. (۱ نمره)

ب) چرا مماثلت در غسل طفل لازم نیست؟ توضیح دهید.

جواب: زیرا روایت مماثلت را در مرد و زن معتبر دانسته در حالی که عنوان مرد و زن بر طفل صدق نمی‌کند لذا در مسئله برائت جاری می‌شود. (۱ نمره)

۱۱- دلیل فرع «لا يمكن التمسك على جواز ضرب ظاهر الیدین باطلاق صحیحة» «سألت ابا جعفر علیهما السلام عن التيمم فضرب يده على الأرض» را بنویسید. ص ۸۸ - ۸۹ - ۱ نمره

جواب: از آنجا که روایت در صد حکایت واقعه خارجی (زین باطن دست‌ها بر زمین) می‌باشد و این خود قرینه است که کلام ظهیری در اطلاق تلمذ تا بتوان به جواز زدن ظاهر دست‌ها بر زمین حکم کرد.

۱۲- برای تطهیر هر یک از موارد زیر چند مرتبه غسل لازم است؟ ص ۱۰۶ و ۱۰۷ - ۳ نمره

الف) الآتية التي تنجست ببولغ الكلب: جواب: یک بار با خاک و دو مرتبه با آب قلیل (و یا یک مرتبه با آب کثیر).
ب) الآتية التي تنجست بشرب الخنزير: جواب: هفت مرتبه شستن با آب کثیر یا قلیل.
ج) اوانی الخمر: جواب: سه مرتبه شستن با آب کثیر یا قلیل.
د) الثوب الذي تنجس بالبول: جواب: دو مرتبه شستن با آب قلیل (یا یک مرتبه با کثیر). (اشاره به جواب صحیح کفایت می‌کند)

۱۳- با توجه به عبارت «المتنجس اذا استحال إلى جسم آخر يطهر كالخشب اذا صار رماداً» به موارد زیر پاسخ دهید. ص ۱۱۲ و ۱۱۳ - ۱/۵ نمره

الف) دلیل طهارت خاکستر چیست؟ توضیح دهید. جواب: خاکستر موضوع جدیدی است و اصل اولیه در تمام اشیاء طهارت آن‌هاست. (قاعده طهارت) (۰/۷۵ نمره)

ب) چرا «استصحاب نجاست» در مسئله فوق جاری نمی‌شود؟ توضیح دهید. جواب: یکی از شرایط استصحاب آنست که موضوع سابق بماند در حالی که از نظر عرف خاکستر موضوع جدیدی غیر از چوب است لذا استصحاب نجاست جاری نمی‌شود. (۰/۷۵ نمره)

۱۴- اولین «نصاب» و «فرضه» زکات هر یک از موارد زیر را بنویسید. ص ۲۰۶ تا ۲۱۱ - ۱/۵ نمره

الف) گندم زمینی که توسط دلو آبیاری شده است: جواب: اگر به مقدار سیصد صاع برسد یک‌سیستم (۱/۵) آن، مقدار واجب زکات است.
ب) طلائی که برای معامله مسکوک شده باشد: جواب: اگر به بیست دینار برسد چهار دهم (۱/۵) آن مقدار واجب زکات می‌باشد.
ج) گوسفندانی که یک سال نزد صاحبشان مانده‌اند: جواب: در صورتی که به چهل گوسفند برسند یک گوسفند مقدار واجب زکات می‌باشد.

۱۵- چرا زکات فطره بر افراد زیر واجب نیست؟ ص ۲۲۱ و ۲۲۲ - ۳ نمره

الف) الذی یُعْمى علیه طيلة وقت الوجوب: جواب: زیرا چنین شخصی مکلف به اداء نیست و این که قضای فطره بعد از به هوش آمدن واجب باشد محتاج دلیل است و چون دلیل نداریم برائت جاری می‌کنیم. (۱ نمره)

ب) اليهودی الذی یُسَلِّمُ ليلة الفطر: جواب: چون باید شرایط وجوب فطره قبل از غروب عید فطر محقق گردد. (در حالی که شخص قبل از غروب اصلاً مکلف مسلمان نبوده است). (۰/۵ نمره)

ج) العبد: جواب: زیرا عید بتاثر این که مالک نباشد فقیر است. (و فطره بر فقیر واجب نیست) (۰/۵ نمره)

۱۶- چرا خمس به «مهریه» و «عوض خلع» تعلق نمی‌گیرد؟ به تفصیل بیان کنید. ص ۲۳۴ - ۲ نمره

جواب: زیرا خمس به فائده تعلق می‌گیرد در حالی که عنوان فائده بر مهریه و عوض خلع صادق نیست. چون مهریه در قبال این است که زوجه اختیارش را در رد زوج قرار دهد و عوض خلع نیز در قبال این است که مرد از زوجیت و حقوقی که به واسطه زوجیت برایش ثابت می‌شود دست بکشد.

نیسمال دوم تحصیلی ۹۵-۹۴
پایه چهارم ورودی بهمن

نام و نام خانوادگی	شماره ثبت	شماره کارت	شماره پرسنلی
نام پدر	نام مدرسه	نام شهر	نام استان

مهر مدرسه

کلاس	۲۹۳۲/۱۹
تاریخ	۱۳۹۵/۰۳/۱۲
موضوع	فقه استدلالی ۱
کتاب	دروس تمهیدیة فی الفقه الاستدلالی
موضوع	جلد اول: کتابهای طهارت (ص ۱۶۸-۳۹)، خمس (ص ۲۳۷-۲۲۶) و زکات (ص ۲۲۵-۲۰۱)

نام و نام خانوادگی: _____ نام پدر: _____ که نطقی: _____ مدرسه: _____ شهر: _____ استان: _____

۱- کدام دلیل بر طهارت آب مضاف در همه حالات آن دلالت می کند؟ ص ۴۱

- الف. قاعده طهارت
- ب. استصحاب طهارت
- ج. استصحاب طهارت و قاعده طهارت
- د. استصحاب طهارت، قاعده طهارت و برائت

۲- دلیل حکم مذکور در عبارت «ان القليل من ماء المطر بالتقاطر عليه يصير معتمصاً كالسكر» چیست؟ ص ۴۶

- الف. لجریان قاعده الطهارة
- ب. لعدم انفعاله بالتغير
- ج. لصديق عنوان الرؤية
- د. لصيرورته ذا مادة

۳- ما هو حکم الصلاة، لو شك بعد ها في صدور الغسل؟ ص ۶۷

- الف. صحت، لقاعدة الفراغ و کذا ما يأتي من الصلوات.
- ب. صحت، لقاعدة الفراغ و يجب الغسل لما يأتي.
- ج. بطلت، لاستصحاب عدم الطهارة
- د. بطلت، لقاعدة الاشتغال

۴- مراد از قسمت مشخص شده در عبارت: «يعتبر في وجوب الزكاة العقل لقصور المقتضى» کدام است؟ ص ۲۰۴

- الف. عدم شمول ادلة تعلق الزكاة بالمال بنحو الحكم الوضعي لعال المجنون.
- ب. عدم شمول ادلة وجوب الزكاة تكليفاً للمجنون
- ج. حديث رفع القلم
- د. اصابة البرائة

۵- ما هو الصحيح في نصاب المعادن في الخمس؟ ص ۲۲۸ و ۲۲۹

- الف. عشرة دنانير بعد كسر مؤونة التحصيل و مؤونة السنة
- ب. عشرون ديناراً قبل كسر مؤونة التحصيل
- ج. عشرون ديناراً بعد كسر مؤونة التحصيل
- د. عشرة دنانير بعد كسر مؤونة السنة

۶- متى يتعلق الخمس بأرباح المكاسب؟ ص ۳۳۴

- الف. بعد صرف المال في المؤونة
- ب. حين الشروع في الاكتساب
- ج. بعد حلول السنة
- د. حين حصول الربح

۷- عبارت «من شك في الطهارة أثناء الصلاة و لم يكن محكوماً بالطهارة ظاهراً، قطعها و استأنفها بعد الوضوء» را همراه با تبیین نوع «شك» توضیح داده و علت حکم مذکور در عبارت را بنویسید. (به ترجمه اکتفا نشود) ص ۶۲ - ۶۳ نمره

جواب: اگر کسی در بین نماز شک در طهارت کند و نداند آیا وضو گرفته بود یا نه، اگر محکوم به طهارت ظاهری باشد یعنی در حق او استصحاب طهارت جاری باشد، نمازش را ادامه می دهد اما اگر استصحاب طهارت جاری نباشد، باید نماز را قطع کند و پس از تجدید وضو دوباره نماز بخواند. (۱ نمره)

علت: دلیل بطلان نماز آن است که نماز مشروط به طهارت است و برای حکم به صحت نماز باید شرط احراز شود و در وسط نماز شک در وضو بمعنی عدم احراز شرط صحت است، لذا نماز مجزی نیست. (۱ نمره)

۸- حکم قرائت سوره عزائم (تغیر از آیات سجده) توسط حلقی را با توجه به روایت زیر مستلماً توضیح دهید.

(الف) «الحائضی و الحنبی هل یقرآن من القرآن شیئاً قال: تعبد ما سألنا إلا بالسجده»
(ب) «الحائضی تقرأ القرآن و النفسه و الحنبی أفضله» ص ۳۸ - ۳۹ نمره

جواب: روایت اول که از قرائت سجده توسط حائض و حنبی نبی کرده است یا منحصر به آیه سجده از سوره عزائم است که در این صورت به حکم خود همین روایت سلو آیات سوره عزائم جاف خواهد بود و با احتمال دارد و از نظر مفهومی ظاهراً بین اقل و اکثر است که در این صورت نیز نسبت به قدر متیقن که آیه سجده است حکم به حرمی می شود و نسبت به سایر آیات روایت اول مجمل است لذا به اطلاعی سایر روایات جاری چون قرائت نسبت به سایر آیات مراجعه می شود.
۹- ضمن ذکر اوصاف عالی معتبره خون حیض، موردی را که حوقی محکوم به حیضیت باشد، ولی اوصاف حیض را نداشته باشد و موردی را که خون واحد صفت باشد ولی محکوم به حیض نباشد ذکر کنید. ص ۲۱ - ۲۲ نمره

جواب: اوصاف خون حیض: ۱. قرمز متمایل به سیاه ۲. گرمی خون ۳. تازه بودن خون ۴. با فشار بیرون آمدن (هر مورد ۱/۱۵ - نمره)
مورد اول: خون فقط صفت حیض در ایام عادت یا یک یا دو روز قبل از آن عارض شده که با وجود فقدان صفات حکم به حیض می شود. (۰/۵ نمره)
مورد دوم: خون واحد صفت حیض باشد ولی شرایط اطلاق به حیض را ندارد؛ مانند آن که کمتر از ۳ روز طول بکشد (یا ۳ روز مستمر نباشد) یا مثلاً در ۱۰ روز باشد. (یکم از اینها ذکر شود کافی است). (۰/۵ نمره)

۱۰- حکم جواز غسل میت توسط غیر مائل (اعم از زوج و زوجه) را با توجه به روایت زیر توضیح دهید. ص ۸۱ - ۸۲ نمره
«الحائضی عن ابی عبدالله علیه السلام: سألته عن المرأة تموت فی السفر و لیس معها ذو محرم و لا نساء. قال: تدفن کما هی بیابها. و عن الرجل یموت و لیس معه الا النساء لیس معهن رجال. قال: یدفن کما هو بیابها»

جواب: از این که در روایت حکم به وجوب دفن یا همان حالت بیون غسل در فرض فقدان مائل کرده است می فهمیم وجود مائل شرط است. لکن فرض شده است که اگر محرمی وجود نداشته باشد و محرمی نیز نباشد باید به همان نحو دفن نمود. گویا سائل فرض کرده است اگر محرمی نباشد ولو مائل نباشد غسل واجب است او را. این فیم و اوتکثر سائل را تقریر و تأیید نمودند و آن را نفی نکردند پس می فهمیم اگر زوج یا زوجه حاضر باشند غسل توسط آن‌ها واجب است. (نکست به زوج و زوجه ۱ نمره و نسبت به اصل اشتراط مائل ۱ نمره)

۱۱- روایت «لا یغسل الماء إلا ما کانت له نفس سائلة» را ترجمه کنید و توضیح دهید از روایت چه حکمی درباره نجاست یا طهارت منی استنباط می شود؟ ص ۹۷ - ۹۸ نمره

جواب: ترجمه روایت آب پاک نجس نمی شود مگر آن چه (حیوانی که) دارای خون جهنده باشد. (۰/۵ نمره)
روایت به حسب اطلاق شامل منی حیوان نیز می شود و لذا اگر حیوانی دارای خون جهنده باشد همه اجزاء یقیناً از آن جمله منی او را نجس می کنند پس معلوم می شود منی او نجس است و اگر خون جهنده نداشته باشد حیوان منی او آب را نجس نمی کند پس معلوم می شود منی پاک است. (۰/۵ نمره)

۱۲- ضمن تبیین مفهوم «هاشمی» در بحث زکات دو طریق برای اثبات «هاشمی بودن» او حکم پرداخت زکات به آن‌ها را بنویسید. ص ۲۱۶ و ۲۱۷ - ۲۱۸ نمره

جواب: مراد از «هاشمی» کسی است که به واسطه پدر منتسب به هاشم از اجناد پیامبر است. (۰/۵ نمره)
دو طریق برای اثبات «هاشمی بودن» عبارتند از: ۱. سینه ۲. طمطیق یا علم (۱ نمره)
حکم پرداخت زکات به هاشمی: زکات هاشمی را می توان به هاشمی داد اما زکات غیر هاشمی را نمی توان به هاشمی داد. (۰/۵ نمره)

۱۳- مصنف برای اثبات عدم وجوب خمس معدن در صورت شک در بلوغ آن به حد نصاب به استصحاب عدم تعنی و استصحاب عدم ازیلی تمسک نموده است. مورد هر یک از دو استصحاب را معین نمایید؛ نحوه تطبیق استصحاب عدم ازیلی بر مورد را توضیح دهید. ص ۲۱۶ - ۲۱۷ نمره

جواب: اگر اخراج معدن به نحو تدریجی باشد به استصحاب عدم تعنی (۰/۵ نمره) و اگر به نحو تدریجی نباشد (دفعی باشد) استصحاب عدم ازیلی تمسک شده است. (۰/۵ نمره)
نحوه تطبیق استصحاب عدم ازیلی: قبل از آن که معدنی استخراج شود نصاب (یعنی بلوغ به مقدار معین شرعی که صفت معدن استخراج شده است) نیز صفت ازیلی مسئله به انتزاعی موضوعی پس از استخراج معدن شک می کنیم آیا صفت نصاب یعنی مقدار معین را دارد و این وصف ایزله شده است یا نه؟ استصحاب عدم ازیلی می گوید قبلاً که معدن استخراج شده بود این صفت نبود الان که معدن استخراج شده وجود دارد نیز این صفت نیست. پس با انتزاع نصاب استصحاب خمس واجب نخواهد بود. (۱ نمره)

۱۴- با آنکه مصنف قائل به وجوب خمس مطلق فوائد است، خمس مهر و عوض خلع را واجب نمی داند. دلیل این را ذکر نمایید. ص ۳۳۴ - ۳۳۵ نمره

جواب: در موضوع خمس، فایده است که در این دو صورت متحقق نشده است اما مهر: در قیال این قرارداد داده شده که زمام امر زن و حق تمسک به مهر و کسب شده است. لکن مهر فایده صلح تعنی کند. (۰/۷۵ نمره) اما عوض خلع نیز در قیال از دست طلاق زوجیت و حقیقت ناشی از آن است و لذا بر آن نیز فایده صلح تعنی کند. (۰/۷۵ نمره)

۱۵- حکم خمس مال صبی و مجنون را با استفاده از حدیث رفع قلم توضیح دهید آیا می توان ولی طفل را مکلف به اخراج خمس مال عمود یا صبی دانست؟ ص ۱۱۵ و ۱۱۴ - ۱۱۵ نمره

جواب: حدیث رفع قلم اختصاص به احکام تکلیفی ندارد و شامل حکم وضعی نیز می شود و از آنجا که تعلق خمس بر مال حکمی وضعی است، بر اساس حدیث فوق این حکم وضعی نیز مورد صبی و مجنون منتفی است و اساساً بر مال او خمس تعلق نمی خورد. (۰/۷۵ نمره)
وجوب اداء توسط ولی فرع تعلق خمس است و چون بر مال صبی خمس تعلق نمی گیرد معنای ندارد کسی مکلف به پرداخت باشد لذا بر ولی اداء خمس واجب نیست. (برای تبیین همین نتیجه را می بیند). (۰/۷۵ نمره)

امتحانات مترکز عمومی (سطح ۲)

شماره اول ۹۴-۹۵

پایه چهارم ۵ ساله
پایه پنجم ۷ ساله
پایه ششم ۹ ساله و هفتم

مهر مدرسه

ردیف	نام و نام خانوادگی	شماره ثبت	تاریخ تولد
۱			
۲			
۳			
۴			

کلاس	۲۹۳۱/۱۲
تاریخ	۱۳۹۴/۱۰/۱۵
موضوع	فقه استدلالی ۱
کتاب	دروس تهرانیه فی الفقه الاستدلالی
مدرس	معد اول، مهارت، رکات و خمس

نام خانوادگی: _____ نام پدر: _____ کد ملی: _____ مدرسه: _____ شهر: _____ استان: _____

۱- آیه شریفه «إِذَا قُمْتُمْ إِلَى الصَّلَاةِ فَاغْسِلُوا وُجُوهَكُمْ وَأَيْدِيَكُمْ إِلَى الْمَرَافِقِ وَامْسَحُوا بِرُءُوسِكُمْ وَأَرْجُلَكُمْ إِلَى الْكَعْبَيْنِ» (مائدة: ۶) بر کدام یک از شرایط «وضو» دلالت می کند؟

_____ / ۵

- الف. مباشرت
- ب. عوالات
- ج. ترتیب
- د. نیت

۲- با استناد به موثقه سکونی «أن علیاً علیه السلام سئل عن قدر طبخت و اذا فی القدر فأرة. قال: يهرق مرقها و يغسل اللحم و يؤکل» بر کدام یک از احکام آب مضاف استدلال می شود؟

_____ / ۵

- الف. عدم مطهرت من الخبث
- ب. عدم مطهرت من الحدث
- ج. تنجسه بمجرد الملاقاة
- د. طهارت فی نفسه

۳- کدام گزینه در مورد دلالت روایت: «سألت عن ابا عبدالله علیه السلام عن الجنابة أصلى عليها على غير وضوء؟ فقال نعم، انما هي تكبير و تسبیح و...» بر عدم لزوم «طهارت خبیثه» صحیح است؟

_____ / ۵

- الف. تدل بالانصراف
- ب. تدل بالصراحة
- ج. تدل بالتأخر
- د. تدل بالتعلیل

۴- آیا روایت «سئل عن الكوز و الإناء يكون قدرًا، كيف يغسل؟ و كم مرة يغسل؟ قال: يغسل ثلاث مرآت یصب فیہ الماء.» بر لزوم «ثلاث غسلات» برای تطهیر ظرف متنجس به ولوغ سگ دلالت دارد؟ چرا؟

_____ / ۵

- الف. لا، للاختصاص.
- ب. نعم، لإطلاقها.
- ج. نعم، للانصراف.
- د. لا، للإجمال.

۵- در آیه شریفه «إِذَا قُمْتُمْ إِلَى الصَّلَاةِ فَاغْسِلُوا وُجُوهَكُمْ وَأَيْدِيَكُمْ إِلَى الْمَرَافِقِ وَامْسَحُوا بِرُءُوسِكُمْ وَأَرْجُلَكُمْ إِلَى الْكَعْبَيْنِ» (مائدة: ۶) کدام گزینه در مورد «إلى المرافق» صحیح است؟

_____ / ۵

صا در غیره مستحب است که در وقت دست زود

- الف. كون الجار متعلقاً بمحذوف
- ب. كون الجار قیداً لـ «أيديكم»
- ج. كان الجار متعلقاً بـ «فاغسلوا»
- د. كون الجار تحديداً لنهاية الغسل

۶- از صحیححه علی بن یقظین «... كل ما لم يكن ركازاً فليس عليك فيه شيء (زكاة) قلت و ما الركاز؟ قال: الصامت المنقوش» چه فرع فقهی در باب زکات طلا و نقره استفاده می شود؟

_____ / ۵

- الف. تعلق الزكاة إن ضرب بسكة المعاملة
- ب. عدم تعلق الزكاة إن ضرب بسكة المعاملة
- ج. تعلق الزكاة و إن لم يضرب بسكة المعاملة
- د. عدم تعلق الزكاة و إن ضرب بسكة المعاملة

تا نیمه شب
بگردد است

۷ صحیح «اذا انقضت حرمه البول صب الماء» دلالت بر تکرار در ریختن آب جهت تطهیر دارد یا خیر؟ با ذکر دلیل بنویسید.

۸ در فرغ مشکور در عبارات «اذا تمسک فی صوره» (عسل الجنابه) بعد الصلاه حکم بصحتها و ترم فطله لها باقی» را با ذکر دلیل حکم آن دو توضیح دهید.

۹ حکمت صحیح «اقل ما یکون الحیفی ثلاثة ايام و اکثرها ما یکون عشرة ايام» بر «استمرار» خون حیض در سه روز اول دلالت می کند؟

۱۰ طایفه به روایت «سألت ابا جعفر ^{علیه السلام} عن الیمین فصر ب یدیه علی الارض» به مواضع زیر در باب «تیمم» پاسخ دهید
الف) چرا ریختن دست باید با کف دست صورت بگیرد؟

ب) چرا نمی توان برای تکلیف زدن یا روی دست به اطلاق روایت تمسک نمود؟

۱۱ طایفه حکم به طهارت و عدم وجوب استلام در عبارات «و الخارج بالحدک مع الشک فی دمیته طاهر و لا یجب الاستعمال و ان لم یکن» را توضیح دهید.

۱۲ در فرض «تحقق المشی و الشک فی کون الممشی علیه ارضاً او لا» قاعده طهارت جاری می شود یا خیر؟ با ذکر دلیل بنویسید.

۱۳ طایفه به مؤثقی «رجل مالک عه غلب لا یقر علی اخذ قلن» فلا زکاة علیه حتی یرجح» حکم زکات هر یک از مال موجود و مستحب را بنویسید.

اگر زکات بر مال مستحب واجب است یا نه؟

۱۴ اگر مالک زکات را از اموال خود جدا کرده و در مال مخصوصی معین کند آیا تلف بدون تفریط آن موجب ضمان است؟ چرا؟

۱۵ در صورتی که آیه «عنیت» مختص به غنایم جنگ باشد مستند کفایت تسبیح خمس در غیر غنایم چیست؟

سلامت نظام کتبه ۱۷۸۱۹۳۱ امامت دارم مستحق متفاوت آموزش آماده دریافت پیشنهاد و اقتضای نیازمندان استانی می باشد
در صورت ارسال نظام کتبه تک کدامتاریخ و شماره سوال به صورت دقیق جهت امکان بررسی و جوابگویی ضروری می باشد. ^ع ^ع

امتحانات متمرکز عمومی (سطح ۲)

نوبت اول ۹۳-۹۲
پایه چهارم ۵ ساله
پایه ششم ۷ ساله

مهر مدرسه

ردیف	نام کتاب	نوع	تاریخ
۱	تشریح پیام صحیح اول	نور محمد	۲۰
۲	تشریح پیام صحیح دوم	نور محمد	۲۰
۳	تشریح پیام صحیح اول	نور محمد	۲۰
۴	تشریح پیام صحیح دوم	نور محمد	۲۰

کتابخانه	۲۹۲۱/۱۸
تاریخ	۱۳۹۲/۱۰/۲۱
موضوع	فقه استدلالی ۱
کتاب	دروس تمهیدیه فی الفقه الاستدلالی
صفحه	عقد اول: کتب طهارت (ص ۱۶۸-۱۳۹)، رکات (ص ۲۱۵-۲۰۱) و خمس (ص ۲۳۷-۲۲۶)

نام و نام خانوادگی: شهرت: استان:

۱- وظیفه «من كان بعض اعضاء وضوئه متنجساً و توضاً ثم شك في تطهيرها» چیست؟ ص ۶۱ س آخر و ص ۶۲ س ۱

الف. بنی علی بطلان الوضوء و عدم بقاء النجاسة؛

ب. بنی علی صحة الوضوء و عدم بقاء النجاسة؛

ج. بنی علی صحة الوضوء و بقاء النجاسة؛

د. بنی علی بطلان الوضوء و بقاء النجاسة.

۲- عدم اعتبار هر یک از «طهارت از حدث» و «طهارت از خبث» در نماز میت از روایت «عن الجنائزة أصلى عليها على غير وضوء؟ فقال: نعم، انما هي تكبير و تسبیح و تحمید و تهلیل» چگونه استفاده می شود؟ ص ۸۵ پ ۲ و ۳ مستند شماره ۶

الف. الأول بالصراحة و الثاني بالتعلیل

ب. الأول بالصراحة و الثاني بالصراحة

ج. الأول بالتعلیل و الثاني بالتعلیل

د. الأول بالتعلیل و الثاني بالصراحة

۳- دلیل «طهارت خمری که تبدیل به سرکه شده» چیست؟ ص ۱۱۳ پ ۲ (۵-انقلاب)

الف. استحاله

ب. انقلاب

ج. انتقال

د. تبعیت

۴- برای (۱۲۱، ۳۰۱، ۴۰۱ و ۵۰۱) گوسفند به ترتیب چه تعداد گوسفند باید به عنوان زکات پرداخت شود؟ ص ۲۰۶ پ ۳

الف. ۱-۲-۳-۴

ب. ۳-۴-۵-۵

ج. ۲-۳-۴-۵

د. ۲-۴-۴-۵

۵- «ابتدا و انتهای وقت وجوب زکات فطره» برای کسی که نماز عید نمی خواند چه زمانی است؟ ص ۲۲۰ س ۱۵

الف. غروب شب عید تا غروب روز عید

ب. غروب شب عید تا ظهر روز عید

ج. طلوع فجر روز عید تا غروب آن

د. ظهر روز عید تا غروب روز عید

۶- دلیل «استثناء اموال کودک و مجنون» از وجوب خمس چیست؟ ص ۲۳۴ س آخر و ص ۲۳۵ س ۱

الف. لتخصیص القلم المرفوع عنهما بقلم التكلیف فقط؛

ب. لتخصیص القلم المرفوع عنهما بقلم الوضع فقط؛

ج. لتوجه التكلیف إلى الولی و عدم لزوم الاحتیاط؛

د. لإطلاق القلم المرفوع عنهما لقم الوضع أيضاً.

۷- مراد از کثیر و اوصاف ثلاثه در عبارت «و الكثیر لا یتنجس بملاقاة النجاسة الا اذا تغير احد اوصافه الثلاثة» را بیان کنید. ص ۴۳ پ ۲ س ۲

جواب: مراد از کثیر آب گراست. (۵/۰ نمره)
منظور از اوصاف ثلاثه، رنگ، رایحه و طعم آب است. (۵/۱ نمره)

۸- روایت «قلت لأبي عبدالله عليه السلام ربما توضأت فنقد الماء فدعوت الجارية فأبطأت علي بالماء فيجف وضوءي؛ قال أعد» بر کدام یک از

شرايط وضوء دلالت می کند؟ توضیح دهید. ص ۵۷ پ آخر و ص ۵۸ س ۱

جواب: دلالت بر اعتبار مولات در افعال وضوء می کند. (نمره ۰/۵) توضیح: امر به اعاده وضوء در فرض روایت، دلالت بر لزوم رعایت مولات در افعال وضوء می کند، یعنی نباید بین افعال وضوء آن قدر فاصله بیاقتند که غسل یا مسح اعضای سابق خشک شده باشد. (۱ نمره)

۹- دلیل حکم مذکور در عبارت «و من شك في وجود الحاجب قبل الوضوء فلا يد له من تحصيل اليقين أو الاطمئنان بعده» را تبیین

تمایید. ص ۶۷ مستند شماره ۹

جواب: اگر شخص قبل از انجام وضوء شك در وجود حاجب بر اعضا وضوء دارد، چون ذمه او به غسل وجه و بدن و انجام وضوء مشغول است، باید از این اشتغال ذمه فراغت یقینی نماید و این فراغت یقینی وقتی حاصل می شود که مگر اینکه یقین به عدم وجود حاجب و رسیدن آب به اعضا وضوء پیدا کند. (رساندن مفهوم کافی است)

۱۰- مراد از اطلاق و تقید در عبارت «سألته عن الرجل يصيب ثوبه جسد الميت، فقال: يغسل ما أصاب الثوب» فاتها و ان دلت باطلاقها

على التجاسة حال الجفاف أيضاً إلا أنها تقيد بحالة الرطوبة بالارتكاز» را تبیین کنید. ص ۸۶ پ آخر

جواب: اطلاق یعنی خواه رطوبت باشد و خواه نباشد. (۱ نمره) تقید یعنی فقط در صورتی که رطوبت باشد، ملاقات با بدن میت موجب نجاست است. (۱ نمره)

۱۱- دلیل حکم به طهارت و عدم وجوب استعلاء در عبارت «و الخارج بالحكم مع الشك في دميته طاهر و لا يجب الاستعلاء و إن أمكن

يسهولة» را بیان کنید. ص ۹۹ و ۱۰۰ مستند شماره ۵

جواب: حکم به طهارت چیزی که با خارش از بدن انسان خارج می شود و شك در خون بودن آن وجود دارد به دلیل اصل طهارت است. (۷۵-۰ نمره) عدم وجوب استعلاء به دلیل این است که این مورد از شبهات موضوعیه است و در شبهات موضوعیه فقها اتفاق نظر دارند که تفحص لازم نیست. (۷۵-۰ نمره)

۱۲- چرا در فرع مذکور در عبارت «إذا تحقق المشي و شك في كون الممشي عليه أرضاً أو لا، لم يحكم بالطهارة» با راه رفتن حکم به

طهارت كف كفتش نمی شود؟ ص ۱۱۱ مستند شماره ۵

جواب: زیرا شرط مطهریت زمین این است که راه رفتن بر روی خود زمین انجام شود و در فرع مذکور به دلیل شك در این که محل راه رفتن زمین است یا غیر زمین، شرط مطهریت زمین احراز نمی شود، لذا حکم به طهارت هم نمی شود.

۱۳- سه مورد از مواردی که به تبعیت طهارت متبوع، حکم به طهارت تابع می شود، را بنویسید. ص ۱۱۴ (۸-التبعية)

جواب: ۱. هنگامی که کافر مسلمان می شود طاهر می شود و به تیج آن لباس و فرزندان او نیز طاهر می شوند.

۲. اگر شراب تبدیل به سرکه شود ظرف شراب نیز به تیج، پاک می شود.

۳. آلات به کار رفته در غسل میت - از قبیل سنگی که میت را روی آن غسل می دهند، دست غسل دهنده و لباسی که میت در آن غسل داده می شود - به تیج طهارت میت، پاک می شوند.

۴. ابزار و ظرف به کار رفته در جوشاندن انگور - بنا بر قول به نجاست آن با جوشیدن - بعد از کم شدن دو سوم آن، به تیج طهارت آب انگور، پاک می گردند.

۵. کودک کافری که چلای از پدر و مادر خود توسط مسلمان اسپر شده است در طهارت از اسپر کننده خود تبعیت می کند و محکوم به طهارت می شود.

(سه مورد هر کدام ۰/۵ نمره کافی است.)

۱۴- چهار شرط از شرايط شش گانه (عمومی) وجوب زکات را ذکر کنید. ص ۲۰۴ پ آخر

جواب: ۱. بلوغ، ۲. عقل، ۳. حریت، ۴. ملکیت، ۵. تمکن از تصرف، ۶. نصاب (چهار شرط هر کدام ۰/۵ نمره لازم است)

۱۵- اگر مالک، زکات را از اموال خود جدا کرده و در مال مخصوصی معین کند، آیا تلف بدون تقریط آن موجب ضمان است؟ چرا؟ ص ۲۲۰ پ ۲

جواب: خیر؛ (۰/۵ نمره) زیرا بعد از جلا نمودن، مال تعیین شده به عنوان حق مستحقین معین می شود (۰/۵ نمره) و به صورت امانی در دست مالک باقی می ماند (۰/۵ نمره) و بد امانی بدون تقریط ضامن نیست. (۰/۵ نمره)

۱۶- سه مورد از فوائدی که از وجوب خمس استثناء شده است را بنویسید. ص ۲۳۳ پ ۱

جواب: ۱. میراثی که وراثت آن محتسب و مورد گمان باشد. ۲. هدیه ای که ارزش و فوق العادگی آن زیاد نباشد. ۳. مهریه زن. ۴. عوض خلع.

«توضیح: در بیان میراث و هدیه حتماً باید به قیود مذکور در جواب اشاره شود، و به ذکر آن بدون قیود نمره ای تعلق نمی گیرد.» (سه مورد هر کدام ۰/۵ نمره لازم است.)

کتاب دروس مبتدیه فی الفقه الاستنباطی جلد اول

- ۱- درباره تقسیم آب به مطلق و مضاف، کدام گزینه نادرست است؟
 الف. انقسام الماء الى مطلق و مضاف وجدائی.
 ب. التقسیم لا يحتاج الى دليل خاص شرعی.
 ج. اطلاق لفظ الماء على المضاف اطلاق حقیقی.
 د. التقسیم من باب تقسیم الشئ الى نفسه و غیره.
- ۲- نظر مصنف در مورد حرمت یا حلیت «عصیر زبیبی» چیست؟ چرا؟
 الف. حرام، للإستصحاب
 ب. حلال، لطهارته
 ج. حرام، بوجاهت
 د. حلال، للإستصحاب
- ۳- حکم دو رکعتی «شاک» در انجام عملی بعد از ورود در عمل دیگر و «شاک» در صحت عمل انجام شده قبل از ورود در عمل دیگر از اعمال نماز، به ترتیب چه حکمی دارند؟
 الف. یأتی به - یعنی علی الصلوة
 ب. یأتی به - یعنیه او یعنی علی الصلوة
 ج. یعنی علی تحقیقه - یعنی الفعل
 د. یعنی علی تحقیقه - یعنی علی الصلوة
- ۴- به نظر مصنف، مفاد روایت «من صلاه فی السفر بجهالة لم یقضه» برای مسافری که روزه گرفته، چه حکمی را اثبات می کند؟
 الف. یصح صومه إلا إذا جهل أصل حکم الصوم.
 ب. یصح صومه مع الجهل ببعض خصوصیات حکم.
 ج. لا یصح صومه إلا إذا جهل أصل حکم عن تقصیر.
 د. لا یصح صومه إلا إذا جهل بعض خصوصیات حکم.
- ۵- مراد از «رکن» در عبارت «من الاعمال فی حج التمتع الوقوف فی المزدلفة و الرکن هو المسمى ما بین الطلوعین» چیست؟
 الف. ما أوجب ترکة مطلقاً فساد الحج.
 ب. ما لم یکن ترکة الإضطرای مفسداً للحج.
 ج. ما أوجب ترکة السهو فساد الحج.
 د. ما کان ترکة مفسداً و إن اضطر إلى ذلك.

پاسخنامه

۱	ب	د	ب	د
۲	ب	د	ب	د
۳	ب	د	ب	د
۴	ب	د	ب	د
۵	ب	د	ب	د

- ۶- دلیل این که «استحاله» از مطهرات شمرده می شود چیست؟ چرا استصحاب نجاست نمی شود؟
- ۷- چهار شرط از شرایط صحت صوم را بنویسید.
- ۸- حکم مذکور در عبارت «و مدعی الفقر فی الزکاة ینصدق مع الوثوق أو العلم بفقره سابقاً و عدم العلم بطرو الغنی علیه كما هو العالی» را با ذکر دلیل آن تبیین کنید.
- ۹- روایت «من تعجل فی یومین فلا ینفر حتی تزول الشمس فإن أدرکه المساء بات و لم ینفر» در باب (مبیت در منی از اعمال حج تمتع) چگونه بر «جواز النفر الثانی قبل الزوال» دلالت دارد؟
- ۱۰- با توجه به عبارت «إن الواجب النهی عن المنکر و المنکر بمثابة الموضوع للحکم ... فإذا لم یعلم بالمنکر فلا یحوز تحقیق الموضوع» دلیل اعتبار «علم به منکر» در وجوب نهی از منکر را تبیین و پاسخ مصنف به آن را بنویسید.

نمره	تعدادی	حرفی	تسانسه یا نام صحیح
اول			
دوم			
سوم			

شماره پذیرش

--	--	--	--	--	--

عنوان: فقه استدلالی ۱
دوره: پنج ساله
کتاب: دروس تمهیدی فی الفقه الاستدلالی
محدوده: ج اول، کتاب طهارت، خمس، زکات
تاریخ: ۹۵/۶/۱۷
نمره: ۳۰
زمان پاسخگویی: ۹۰ دقیقه

نام و نام خانوادگی: نام پدر: نام استاد: کلاس: استان: یزد

- ۱- زکات در کدام مورد مستحب است؟ ۰/۵
الف- الحنطه ب- الشعر ج- الزبيب د- الأرز
- ۲- وظیفه "من كان بعض اعضاء وضوئه متنجسا و توجها ثم شك في تطهيرها" چیست؟ ۰/۵
الف- بنی علی بطلان الوضوء و عدم بقاء النجاسة
ب- بنی علی صحه الوضوء و عدم بقاء النجاسة
ج- بنی علی صحه الوضوء و بقاء النجاسة
د- بنی علی بطلان الوضوء و بقاء النجاسة
- ۳- دلیل طهارت آب مضاف چیست؟ ۰/۵
الف- قاعده طهارت ب- سیره عقلاء ج- سیره مشرعه د- قاعده نفی عسر
- ۴- کدام یک نصاب مشترک بین "شتر و گوسفند" است؟ ۰/۵
الف- ۶۱ ب- ۴۰ ج- ۴۶ د- ۱۲۱
- ۵- دلیل ذکر قیود معین شده در عبارت "النجیض دم یخرج من المرأة فی کل شهر غالباً و هو اسود أو احمر حار عیبط یخرج بدفق و حرقة فی الغالب" را نوشته و مراد از "اسود" را بیان کنید؟ ۲
- ۶- چرا خمس به "مهریه" و عوض خلع تعلق نمی گیرد؟ توضیح دهید؟ ۲
- ۷- چهار مورد از مسوغات تیمم را بنویسید؟ ۲
- ۸- با توجه به آیه شریفه "إذا قمتم إلى الصلوة فاغسلوا وجوهکم..." آیا مباشرت در وضو شرط است؟ چرا؟ ۲
- ۹- غیبت یکی از مطهرات است را تعریف کرده و دلیل مطهر بودن آن را بنویسید؟ ۲
- ۱۰- با چه شرایطی زکات فطره بر انسان واجب می شود؟ چهار شرط را بنویسید. ۲
- ۱۱- دو دلیل الحاق مشاهد مشرفه به مساجد در حرمت ورود حائض را بنویسید؟ ۲
- ۱۲- دو دلیل مشهور بر معتبر بودن طهارت اعضاء در وضوء را بنویسید و هر دو را نقد کنید؟ ۲
- ۱۳- مراد از کثیر و اوصاف ثلاثه در عبارت "والکثیر لاینجنس بملاقاة النجاسة إلا إذا تغير أوصافه الثلاثه" را بیان کنید؟ ۱
- ۱۴- نظر سید مرتضی در مورد مطهریت آب مضاف از خبث چیست؟ ۱

موفق باشید